

GAZETA NARODOWA

Przedpłata na „Gaz. Nar.“ wynosi:

nieścześnie	we Lwowie na prowincyi za granicą
kwartalnie	1 zł. 50 ct. 2 zł.
połrocznie	4 zł. 50 ct. 6 zł. 7 zł. 50 ct.
rocznie	9 zł. 12 zł. 15 zł.

Doniesienia prywatne, jakoteż zaręczynach ślubach, weselach, nabożeństwach żałobnych, pogrzebach, dalej nekrologi, opisy uciech i zabaw prywatnych, reklamy dla balów, odczytów i koncertów, doniesienia o zgrabach lub o znalezionych przedmiotach i t. d. przyjmuje się do umieszczenia tylko za opłatą po 50 santów od wiersza.

Numer kosztuje 6 ot.

wychodzi w dwóch wydaniach: dla Lwowa o godzinie 8 rano — dla prowincyi o godzinie 7 wieczorem.

BIURA REDAKCYI: ul. Kopernika 7. I piętro otwarte od 10—12 rano i od 5—6 wieczorem.

Redaktor: Dr. ALEKSANDER VOGEL.

BIURA ADMINISTRACYI: ul. Karola Ludwika 3 (kolej) otwarte od godz. 8 rano do 7 wieczorem bez prz. rwy.

OGŁOSZENIA I PRZEDPŁATĘ przyjmują w Lwowie: Administracja Gazy Narodowej, ul. Karol. Ludwika 1. 3; w Paryżu: C. Adam Ciborowski 50 rue de Varenne Paris; we Wiedniu: Haasenstein & Vogles (Otto Maw) Wahldeggasse 10 — Rudolf Mosse Seilerstätte 2 — A. Oepelk Grünengasse 12 — M. Dukes Nachf. Max Angenfeld & Emanuel Lesner Wellzeile 6 — Schallek Wellzeile 11 — Danneberg, I. Wellzeile 19; w Hamburgu: A. Steiner; w Frankfurcie: n. M. Haasenstein & Vogles; G. L. Daube & Comp.; w Warszawie: Polakowski & Freudler.

CENA OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia zwykłe na jednodzienne wiersz drobnym drukiem lub jego miejsce 10 ot. — Nadawane za wiersz lub jego miejsce 3 ot. — Głose pabliczne za wiersz lub jego miejsce 5 ot. — Prywatna korespondencja 3 ot. od wiersza. — Karty korespondencyjne dla drobnych ogłoszeń 3 ot.

Interwencya.

Lwów d. 11 czerwca.

Powolną zmianę aury zapowiadają zwyczaj wietrzyki, które to z tej lub z owej strony się ruszają i cichną i znowu powstają, aż się wreszcie w jednym dużym wietrze o pewnym kierunku zespolą. Podobne dzisiaj podmuchują wietrzyki na polu sprawy hiszpańsko-amerykańskiej a podmuchują silniej, niż dotychczas bywało.

Wedle wiadomości madryckich z d. 9 bm. marszałek Lopez Dominguez sądzi, że zaności się na interwencję europejską, choćby nawet nie prosila o nią Hiszpania — sprawa filipińska interesuje bowiem całą Europę. Vega Armijo podobnie się wyraża. W hiszpańskiej Izbie posłów karlista Mella uderzył na Francycę wołając, że naród, w którego dziejach zapisany jest Sedan a milczy, nie godzinie zajmują miejsca w dziejach.

Kilka pism londyńskich doniosło, że ambasador angielski w Waszyngtonie pytał Mac Kinleya co do ewentualnych warunków pokoju. Mac Kinley miał odpowiedzieć, że Hiszpania absolutnie zrzec się musi Kuby i Stanom Zjedn. odstąpić wyspę Portoriko jako wynagrodzenie wojenne i tylko na tej podstawie mogłyby Stany Zjedn. odstąpić od myśli zaboru Filipin. Wiadomości te nie są jeszcze potwierdzone; *Daily Chronicle* i *Evening Post* stanowczo nawet zapewnijają, że ambasador angielski wcale nie wystąpił jako pośrednik.

Widocznie w związku z temi wiadomościami stoi oświadczenie, jakie minister Balfour złożył wczoraj w angielskiej Izbie posłów, mianowicie, że Anglia chętnie poprze wszelkie usiłowania, dążące do zniewolenia Ameryki i Hiszpanii do zaniechania kroków nieprzyjacielskich i rozpoczęcia rokowań pokojowych, jeżeli będzie miała widoki, że obie strony usilowania te przyjmą przychylnie i że pogodzenie ich jest możliwem — Niestety dziś nie ma jeszcze żadnych danych, aby można było sądzić, że usilowania te przez które z państw wojujących mogłyby być przyjęte i wzięte pod rozwagę.

Dla czego jednak minister angielski mówił nie o prostem pośrednictwie, ale zaraz o „zniewoleniu“ stron wojujących do zawarcia pokoju — jeżeli tego wyrazu użył — to rzecz ciekawa. Czy sądzi, że one inoazey nie zawrą pokoju, jak tylko pod przymusem, któremu oprzeć się nie zdołają? Co do Stanów Zjedn. może to być pewnem — tak jak z drugj strony za pewne uważać należy, że Hiszpania i w tej chwili gotową jest do zawarcia pokoju pod godziwymi warunkami. Dzisiaj nam z Madrytu donoszą, że uregulowanie sprawy filipińskiej Hiszpania pozostawia mocarstwom, z Paryża zaś, iż zdaniem francuskich kół rządowych należy już interweniować między

Hiszpanią i Ameryką, aby Hiszpania nie została całkiem zniszczoną. Dodają atoli, że Hiszpania musiałaby się istotnie wyrzec Kuby i Portorika.

Rzecz już widoczna, że Hiszpania, choćby teraz jeszcze nawet pobila Amerykanów — a na to się atoli nie zanosi — nie zdoła się utrzymać przy swoich koloniach, bo nie ma sił po temu, a prowadząc wojnę dalej, czyni to tylko dla własnego honoru, aby nie zrzekał się Kuby bez nieprzepatnej konieczności militarnej. Niebawem więc ujrzy się zniewoloną prosić mocarstw o pośrednictwo, gdy to bez ujmy dla swojej godności uczynić będzie mogła.

Wszelako nietylko na tem kwestya polega, aby jedna ze stron wojujących prosila o pośrednictwo, ale zachodzi także pytanie, do kogo zwróci się z tą prośbą i czy do jednego, czy do kilku lub do wszystkich mocarstw europejskich, czy do takich, które bezpośrednio nie zainteresowane w sporze hiszpańsko-amerykańskim i w sprawach Atlantyku i Ciegołego oceanu — jak np. do Austrii — a dalej jaki plan obmyśli owe pośredniczące mocarstwo? Koszta przegranej musi ponieść Hiszpania — ale co ma otrzymać Ameryka? Zdaniem mocarstw lądowych — dotychczas prawie powszechnem — Ameryka nie może otrzymać ani Filipin, ani Kuby ani Portorika. A pieniędzmi wynagrodzić Ameryki w żaden sposób nie zdoła Hiszpania. Strona interweniująca musi przeto być tak potężną, żeby warunki pokoju dyktowała mogła. Taką siłą posiadają Francya i Rosya, jeżeli się sprzyjają Stanom Zjedn. Anglia w rzecz nie wchodzi. Sprawa interwencji w niniejszej wojnie może przeto wywołać pożar, ogarniający obie półkule świata.

Tu winniśmy zapisać, co angielski minister Curzon oświadczył d. 8 bm. w Izbie posłów. Mianowicie, że „gabinet angielski zapisał Rosji o dokładną treść rosyjsko-chińskiej konwencji co do Portu Artura i Talienuwanu. Angielskie okręty wojenne będą nadal robiły użytek z przysługującego sobie prawa zawijania do portów chińskich, ilekroćby interesu angielskiego tego wymagały. Długo to jeszcze potrwa, zanim kolej żelazna Pekin-Hankau, jeżeli w ogóle wybudowana zostanie, dotrze do doliny rzeki Yangoekiang; ale wysłanie wojsk rosyjskich do tej doliny bez zwolenia Chin, byłoby uczynkiem wojennym, a w takim razie rząd angielski poczyniłby kroki, potrzebne ku ochronie interesów angielskich.“ Jestto jakby zapowiedź, że Anglia stanie w poprzek ewentualnemu pośredniostwu Rosji i Francji w sprawie hiszpańsko-amerykańskiej, jeżeli Rosya pewnych następstw nie uczyni gabinetowi angielskiemu,

Stanowisko Koła polskiego.

Lwów d. 11 czerwca.

Znany komunikat Koła polskiego o sytuacji, wyrażający stanowisko delegacji polskiej wobec istniejących zawikłań parlamentarnych, spotkał się w całej niemal prasie — a zwłaszcza polsko-czeskiej — z niepomier-nem uznaniem:

Praska *Politik* powiada:

„Uzwała Koła polskiego, obracająca się w granicach programu, przyjętego przez stronnictwa prawicy, powinna stanowczo rozwiać wszelkie wątpliwości, żywione tu i ówdzie co do wierności Polaków dla sojuszu prawicy. Zwłaszcza czescy posłowie mają słuszny powód cieszyć się z tych czterech punktów programu, jakie enuncyacja Koła polskiego zawiera.

„Dyskusya, przeprowadzona w Kole polskiem nad politycznem i parlamentarnem położeniem, uznana została postanowieniem klubu za ściśle poufną, mimo to jednak *Nowa Presse* podaje z niej dłuższe sprawozdanie, które czytając odnosi się wrażenie, jak gdyby w Kole polskiem podczas owych obrad dawa potężne a przeciwnie prądy się z sobą starły. Mimo to w rzeczywistości rzeczy nie miały się tak źle, bo cała „partya“ w Kole polskiem, przyjazna Niemcom z lewicy i dawnej z nimi koalicji składa się właściwie z dwóch jednostek: dr. Madejskiego i dr. Rutowskiego, których przekonania polityczne powszechnie i dostatecznie są znane, a wpływ na politykę ogólną i na politykę polską równa się zeru. Jest rzeczą dowiedzioną, że nazwiska obu tych posłów wtedy tylko na wierzch wypływają, ile razy się zaostrza przesilenie parlamentarne. Prowadzą oni od dawna własną osobistą politykę i tak też było i tym razem.“

Krakowski *Czas* uchwałę Koła polskiego wita jako fakt polityczny pełen doniosłości, który zaważy na szali wypadków, jeżeli nie bezpośrednio, to w dalszych następstwach — a tak dalej pisze:

„Postanowienia Koła zawierają cztery zasadnicze punkty: zasadę konstytucjonalizmu; konieczność etosowania paragrafu 14 z winy opozycji; uznanie dla hr. Thuna za akcyę ugodową między Niemcami a Czechami w sprawie rozporządzeń językowych; a wreszcie, co najważniejsza, deklaracyę ponawia zasady adresu prawicy z roku przeszłego i stwierdza ich istnienie.

„Deklaracya Koła stawia zapórę mniemanom i pogłoskom, że różne prądy krążą się w Kole i kombinacyom świeżo rozpoczynam a łączącym imiona przywódców niemieckich z imieniem jednego z członków Koła polskiego.

„Nie przywiązywaliśmy wagi do tej po-

głoski — ale o, co mówią o potrzebie umi-erzenia opozycji, zapominają o tem, że najgorszym do tego środkiem byłoby rozbrojenie większości. Jeśli wzmożli się radykalizm niemiecki i od roku zagarnął odnoienia umiarkowane i zachowawcze w imię solidarności szczeplowej — to czy przyczyną tego nie było właśnie rozluźnienie prawicy i mniemanie, że Koło polskie w inną może wejść koleję, inne zawrzeć przymierz. Mamy jednak smutne doświadczenie 2 marca 1867 roku, jak zębne następstwa miała nasza chwiejność i niekonsekwencya dla jednoci monarchii i słusznego rozwoju życia konstytucyjnego.

„Jeżeli pragniemy pacyfikacyi parlamentu i państwa, jeżeli pragniemy utrzymać znaczenie i przewagę rozumnych i zdrowych żywiołów w klubie czeskim i w opinii publicznej Czech — to żywiłom tym, składającym od roku niestanne dowody wielkiej miary i odwagi politycznej, należy ułatwić zadanie przez stwierdzenie, że Koło polskie dotrzymuje na podstawie wspólności zasad stworzonej większości i bynajmniej nie jest gotowe odstąpić od swego programu.

„Koło polskie uchyla wszelką dwuznaczność, podnosi sztańdar wysoko, wskazując jednolitą drogę. Stanowisko Koła jest liczone nie i swą tradycyą, tak silne, że pozostanie na przyszłość z natury rzeczy punktem kryształizacyjnym dla większości. Deklaracya Koła nie zwraca się przeciw Niemcom, nie ma godęł szczeplowych — dochowuje wiary tym, z którymi łączy nas wspólna potrzeba obrony równouprawnienia narodowego wobec try i namietności. Sztandar prawicy oprócz spry-gijnych wobec radykalizmu i anarchii. Deklaracya Koła polskiego nie stworzy trudności w dziele usmierzenia namietności, a może stać się początkiem rekonstrukcyi silnej prawicy“.

Rolnicy a ugoda.

Lwów d. 11 czerwca.

Czeskie centralne stowarzyszenie rolnicze wysłało do Rady państwa petycyę, zawierającą postulaty rolników co do handlu wago i celnego związku Austrii z Węgrami.

Petycyca ta zgodnie z prawdą stwierdza, że dotychczasowa ugoda z Węgrami nie była dla Austrii korzystną ani pod względem politycznym, ani pod względem ekonomicznym. Austrya ponosiła na jej podstawie ciężary, a Węgry miały korzyść. Ponadto Węgry nie dotrzymywały postanowień ugody, a mianowicie wbrew zasadzie, iż całe Austro Węgry mają stanowić jeden obszar celny, rząd węgierski

pozwalał węgierskim przemysłowcom sprowadzać bez opłaty dla towarów z zagranicy, wbrew ugodzie należały na towary austriackie, wysyłane do Węgier, opłatę pod nazwą „statystycznej“, a wreszcie wbrew duchowi i literze ugody robił węgierskim przemysłowcom najrozmaitsze ułatwienia i nawet uwalniał ich od opłat, podatków i stempli tak, że to wszystko wychodziło tylko na szkodę przemysłu austriackiego.

Jak olbrzymią była ta szkoda, poniesiona np. przez rolnictwo i młynarstwo austriackie, to okazuje choćby tylko t. zw. obrót młewa. Niemniej wielkie straty poniosła Austrya wskutek tego, że rząd węgierski na wyłączną korzyść Węgier interpretował postanowienia ugody co do sprzedaży soli, co do zarządzeń weterynaryjnych itd.

Jeżeli nowa ugoda nie ma być przyczyną nowych strat dla rolników w Austrii, to musi być tak stylizowaną, aby na Węgry i na Austryę przypadły równe obowiązki, ale też i równe prawa i aby Węgry daly jakąś gwarancyę, że ściśle i lojalnie będą się jej przepisów trzymały.

Austriacy rolnicy mają żądać przedewszystkiem, aby czy to austriacy czy węgierscy obywatele mogli w równej mierze korzystać z jak najniższych cel importowych, następnie, aby żadne opłaty graniczne nie utrudniały przewozu towarów i produktów z jednej części monarchii do drugiej, a wreszcie, aby rząd węgierski zaprzestął faworyzować wbrew § 1 ugody węgierskich przemysłowców na szkodę producentów i przemysłowców austriackich. Gwarancyę, że ten § 1 będzie lojalnie wykonywany mogłoby być postanowienie, któreby dozwalało rządowi w tej mierze wzajemnie się kontrolować.

Rolnicy w Austrii mają prawo żądać, aby nowa ugoda przyznała Austrii wolność wykonywania monopolu solnego tak, jak to jest dla jej rolnictwa rzeczą korzystną, swobodę zniesienia ceny za sól do wysokości dla rolnictwa niezbędnej i możność dostarczenia rolnikom tyle soli, ile dla gospodarstwa niezbędnie potrzeba.

Interes rolników wymaga też, aby przepisy weterynaryjne zostały uporządkowane i aby je wykonywano ściśle. W tym względzie powinny być także oba rządy mieć prawo wzajemnej nad sobą kontroli.

Rolnicy w Austrii muszą się też domagać zmian w ustroju giełd zbożowych i zniesienia handlu terminowego zbożem, co jedno i drugie szkodzi tylko im dziś wyrządza. Dalej żądają ułatwień do zakładania rolniczych gorzelni, następnie rozdzieleniu kontyngentu między Austryę i Węgry wedle tego, ile jedną i drugie konsumują sprytu i nakoniec gwarancyi, że Węgry nie będą nadal w nie-lojalny sposób faworyzowały nafty zagranicznej.

A tymczasem tekst projektowanej ugody

dressu na niej nie było; nie śmiał widocznie nazwać ją swoim nazwiskiem ani też imieniem chrztu, tem właściwem imieniem kobiety, którego nigdy nie miał jeszcze śmiałości wymówić.

Gdy otworzyła list wreszcie, w oczach jej się zamigota czytając te słowa:

„Kochana kuzynko“.

Była ona dla niego tylko obojętną! nawet gniewu jej nie okazywał! Ten sposób poufaty pisania, lepiej dawał dowód, że wszelkie inne uczucia z serca jego, znikły, niżli gdyby wyrzuty najsurowsze czynił; pisał tak:

„Długo namyślałem się i rozważałem. Sądziłem najpierw, że zniknięcie moje, powróci wolność tobie, ale to nie wystarczy. Dla mego spokoju, a dla twojego szczęścia, trzeba zerwać wszelkie p. zory związku nas łączącego, ani Kosiół do którego należysz, ani jaki kolwiek kodeks prawny, nie sprzeciwi się rozwiązaniu małżeństwa jedynie tytularnego między nami. Jesteś młodą, mam więc nadzieję, że rozpocznieś życie tak, byś była szczęśliwą i zapomniała doznane przykrości. Najgorętszem jest to pragnieniem, oddanego ci Ryszarda“.

W dopisku dodawał, że aby obojgu oszczędzić nieprzyjemności wkroczenia sądowym formalnościom w tę sprawę prywatną, daje pełnomocnictwo Tomaszowi Erlington

zaświadczenia układu tejże z osobą zafaną, przez nią nazwaną.

Przeczytała list ten, odczytała raz i drugi, i znowu każdą literę, każdą kreskę z osobna pod uwagę brała, tego pięknego, jasnego, i stanowczego pisma Ryszarda. Trzymała w ręku tę ówiartkę, którą on dotykał. To był od pięciu miesięcy pierwszy znak życia i nadziei, jaki od niego miała; zdawało się, że nie dostrzega w tym liście nic, co mogło być bolesnem dla niej, nie co zdradzałoby żal, cierpienie, lub nadludzką ofiarę pod temi zimnemi słowy pośeganania, nie okazała bowiem ani wahania żadnego, ani wyrzutów sumienia. Włożyła wreszcie, do tej samej kryjówki biurka, gdzie był portret Ryszarda, list ten od niego, który nikomu, tylko Osminowi pokazała postanowiła. Rozdzicie, ździwieni obojętnem milczeniem, zapytali ją wreszcie o wiadomości liście tym zawarte, a Simoua odpowiedziała:

— Jaktól nie wiecie? Ryszard żąda rozwodu!

Pełnocyfrowi zmieszani na siebie. Wprawdzie przeczuwali już pierwej, że tak się to skończy. Dla spokoju sumienia jednak, powiedział pan d'Avron:

— Nie spiesz się!... poczekać jeszcze... jak się da najdłużej. Nigdy zanadto rozważaj, przed takim postanowieniem rozgłosnem.

— Rozgłos nie będzie wielki!

— To względne... ale tańsze...

— Nie ma czego żałować, taki stan rzeczy trwać nie mógł długo.

— No, to i to prawda, że nie można całe swoje życie siedzieć i czekać na męża, który powróci nie chce! — westchnął pan d'Avron, zwracając się do żony.

Ona brała tę rzecz ze strony tragicznej:

— To źle co czynisz, Simono, to bardzo źle! — powiedziała.

— Ale to nie Simona winna temu — zawołał pan d'Avron zadowolony, że wszystko pogodził. To ten nieznośny Ryszard jest powodem całego skandalu! to on żąda rozwodu, on nas po sądach chce włożyć. Tego jeszcze brakowało! Poszła po Osminu!

Nadzieja, że wszystko zrzuci na barki Osmina, pocieszyła go prawie. Ale pani d'Avron trudniej się było pogodzić z losem:

— Nie na to cię wychowałam, żebyś była rozwódką — wyrzuciła Simonie, która pokornie, osłajając rękę matki, odpowiedziała:

— Mamo, jestem zmuszoną postępować tak, jak postępuję, ale bądź spokojną, nie stanę się niegodną ciebie!

Biedna kobieta, za słabą była, żeby stawić opór tyłu osobom z wolą stanowczą.

Nawet Osmin, zapewne, aby mieć jedną klientkę więcej, sprawę tę z zapalem przyspieszał, mówiąc:

— Trzeba, żeby przed wakacyami był temu koniec!

Pomimo ozerwoowego upału, pan d'Avron teraz wiedejskiego spragniony powietrza, musiał z rodziną siedzieć w Paryżu, gdzie znajdował się i Tomasz Erlington, umocowany przez Ryszarda, do przeprowadzenia w jego imieniu całej tej sprawy.

Pełnomocnictwo to, w dość trudnej stawiło go kolizyj z domem państwa d'Avron; to też był tam rzadziej i to prawie zawsze w koniecznym interesie.

Pewnego dnia, przyszedł bardzo niezadowolony.

— No! cóż tam nowego? — zapytał pan d'Avron, przeczuwając coś nieprzyjemnego.

— Trudność nie mała!... rzecz dla wszystkich przykra! Adwokat Ryszarda mówi mi teraz, że zanim ta cała sprawa wejdzie do sądu, oboje małżonkowie muszą osobicie stawić się u prezydenta, obowiązując go starania się o pogodzenie ich między sobą.

— Ci prawnicy, nie wiedzą już co wymyślę, żeby zadziałać ludzi! — zawołał pan d'Avron. — Do czego to podobne takie żądanie?

(C. d. n.)

OPARNA SIMONY

Powieść Champol'a.

(Ciąg dalszy).

Oddaliła się szybko; ale powiedziała doś, ażeby Tomasz zrozumiał, jak ma postąpić; a i to mu jasnym było, że oddając jej tę przysługę, sam sobie oddaje ją także.

Nazajutrz, odjechał, jak był zapowiedział, a w czternastcie dni później robił pan d'Avron żonie taką uwagę:

— Jak to można łatwo być niesprawiedliwym, widząc że wszędzie! Ten poczciwy Tomasz, którego podejrzawać zaczynałaś, nie przestał jednak pracować nad zgodą obojgą, a może mu się ona powiodła nawet, bo przysłała mi do Simony list od Ryszarda.

Pani d'Avron zaprzęgnęła sama odda list córce; doznała jednak małego zawodu, widząc, że ją nie ździwił on wcale i że nie było jej spiesznego otworzyć go przy matce

Nawet po odejściu matki, chwilę trzymała w ręku cienką kopertę, która musiała zawierać barżo krótki bilecik Ryszarda; a

Zarzutki i płaszcze angielskie oraz parasolki we wielkim wyborze czysto jedwabne od złr. 6-50 do najwykwintniejszych, poleca

„Magazyn nowości“ E. Machayskiego Lwów, 766g ulicy Jagiellońskiej 1 Trzeciego Maja.

ZEFIRY, BATYSTY, SATYNY I LEWANTYNY Magazyn Schayerów we Lwowie poleca w wielkim wyborze

nie liczy się z powyższymi względami. Jest on identyczny z tekstem dawnej umowy, a tylko zawiera zmianę, iż do końca r. 1902 mają oba rządy wypracować reformę taryfy celnej. Dotychczasowe cła nie odpowiadają dzisiejszym stosunkom ekonomicznym w państwie i dlatego za zapowiedź reformy wdzięcznym być trzeba.

Niemniej ważną zmianą jest obowiązek, włożony na rząd węgierski, aby od 1 stycznia 1899 zmniejszył o 20% obrót miewa. Natomiast nowe podatki konsumcyjne nakładają na Austrię bardzo wielki ciężar mimo tego, że taryfy kolejowe i w ogóle transportowe pozostały bez zmiany, a nawet Węgry otrzymały obietnicę ułatwień w komunikacji handlowej z północnymi Niemcami. Projektowana rozdziela tych podatków od piwa, cukru, nafty i spirytusu, narazi skarb austriacki na stratę półtrzecia miliona.

Wysokość tych podatków utrudni zbyt produktów rolnych, tj. utrudni położenie rolników, którzy za sprzedany produkt swego gospodarstwa dostają zaledwie tyle, ile wynosiły najkonieczniejsze koszty produkcji.

Zasłaż zmiana dalej i to korzystna o o do bonifikacji za wyrób spirytusu, którą niezna- cznie podwyższono, ale za to bank austro-węgierski pozornie tylko pozostanie jednolitym, w istocie rzeczy zaś rozpadnie się na dwa samoistne banki, a udział Węgier w dłu- gu państwa, zaciągniętym ongi na 80 milio- nów w banku, został zredukowany do 9 mil. wszystkiego. Projekt nowej umowy pozwala warunkowo Austrii sprzedawać znaczniejszą ilość soli i tak samo warunkowo przyrzeka, że wydane będą przepisy przeciw podrabia- niu wina.

Zmiany tedy, poczynione na korzyść Au- strii, są drobne, a na korzyść Węgier bardzo zyskowne, zwłaszcza co się tyczy podatków konsumcyjnych. Z tego powodu petycyę za- wiera prośbę do Rady państwa, aby przela- stwiona sobie przez rząd tekstu nowej umowy z Węgrami nie uchwalala, lecz znacznie go zmieniała.

Biczownicy perscy.

W bieżącym roku na nasz miesiąc maj przypadł perski miesiąc pokuty, a nasze Zi- lone Świątki zeszały się z ponurem perskiem świętem Aschura.

Miesiąc Muharrem, pierwszy miesiąc ro- ku mahumetańskiego, jest dla Persów szczy- tów miesiącem pokuty, poświęconym rozpa- miętaniom życia i śmierci chalifa, Hussei- na, poległego na polu walki. Szyici uważają go za jednego prawdziwego i prawego na- stępcę Mahometa. Turcy, sunici, nie oczę- tak Husseina, stąd też między Turkami a Persami trwa ciąga nienawiść religijna. Obok Husseina oczę Persowie także brata jego Hassana i rozpamiętują w miesiącu pokuty dzieje zaprzeczenia jego synów w niewole. Dzień dziesiąty miesiąca Muharrema jest po- święcony szerególnemu kultowi tych świę- tych. Wszędzie gdzie tylko mieszkają szyici (to znaczy wloennicy Husseina, a wględnie zamordowanego jego ojca Alego, zięcia pro- roka) schodzą się po omentarzach i oplakują pamięć owych męczenników, a zarazem pa- mięć zmarłych członków swoich rodzin, któ- rzy zesza. z tego świata a nie walczyli ani nie polegli w obronie potomków Husseino- wych, prawych następców chalifa.

W wilię zaś właściwego dnia pokutnego po zachodzie słońca przeciąga przez kaęda- wieś szyicka i kaęde miasto okropna proces- ya pokutna. Nic podobnego do niej na całej kuli ziemskiej zobaczył niepodobna. W proces- y tej tkwią dwie idee. Po pierwsze przez wstęszający widok procesyi, wspomnienie o pierwszym chalifie i bezprawiu popełnionem na jego osobie ma być utrzymywane wśród zwolenników jego, powtórę pokutujący sami się chcą ukarać za to, że nie postarali się krzywdy wyrządzonej Husseinowi naprawi.

W Konstancynopolu jest dzielnica za mieszkała wyłącznie przez perskich kupców. Jestto obszerny karawanseraj zabudowany w czworobok domami i mający w ich środku dziedziniec ze studnią i meczetkiem. Nazywa się to Valide-han i tamto odprawiają kon- stancynopolitańscy Persowie swoją procesyę na Muharrem.

Na dzień pokuty budynek Valde hanu, w których tysiącami tysięcy znajdują się naj- kosztowniejsze kobierce i hafty jedwabne, od góry do dołu obwiszają Persowie ozarna materę. W świetle setek lamp i czerwonych jak krew pochodni umieszczonych na arka- dach wokół dziedzińca gromadzi się wiecz- nem obrzymia masa ludzi wszystkich naro- dowości i wyznań, dziedziniec zaś sam zamy- ka przed obymy policya i wojsko. Nad Hanem panuje przykra cisza, atmosfera jest duszną, zupełnie odmienna od powietrza nad Bosfo- rem, a oświetlenie w tym stopniu inne od zwykłego, jak spokojna zorza wieczorna, któ- ra właśnie teraz cauje wierzchołki minaretów konstancynopolitańskich różna jest od plomie- nia czerwonych pochodni. Naraz cisza zmie- nia się w szmer podobny do dalekiego szu- mu morza. Szmer ten zbliża się coraz to bardziej i wzmagą się z kaędą chwilą. Wre- szcie ukazują się pochód pokutników. Mo-

lą się, spiewają i lamentują. Podzieleni są na trzy oddziały.

Na przodzie idą nowicyusze, którzy od stóp do głowy czarno ubrani, kroczą z pier- sianami obnażonemi. Za nimi postępują biczow- nicy również ubrani w żalobę, którzy obna- żają grzbiet, a w rękach niosą narzędzia męki tj. pęk krótkich deszczulek mosiężnych słu- żących do katowania własnego ciała w końcu zjawia się trzeci oddział. Ci to już są pra- wdziwymi męczennikami. Głowy mają do skóry golone, na ciele białe szaty, a w rękach ostre jak brzytew kordelasy. Dingi pochod- ze 200 do 300 ludzi — zatrzymuje się na wolnym miejscu, na dziedzińcu. Imam lub jaki znakomity Pers wchodzi na trybunę, od- czytuje historię o Husseinie i Hassanie, napo- mina do pobożnego życia współwierców i wy- wa do wytrwania w wierze ojców. W końcu mowy daje znak i zaczyna się właściwa proces- ya pokutna od uświeconego zwozajem o- kręzku żalobnego: „Husseini, Hassani — Hus- sein, Hassan!“ Pokutnicy wywołują te dwa imiona bez przerwy wylewając przytem łzy lub przynajmniej udając, że je wylewają. Za ich przykładem idę wszyscy uczestnicy proces- yi i w ogóle obecni na uroczystości. Po wznesieniu pierwszego okrzyku pochód rusza wokół dziedzińca, żalobna muzyka rozbrzmie- wa, wołania „Husseini, Hassan“ rozlegają się w powietrzu, a wśród tego daje się słyszeć odgłos jak gdyby kto setką rąk bił w bęben. To oddział nowicyusów do taktu muzyki pięściami bije się z całej siły po obnażonych piersach. Po pięciominutowej takiej operacyi, pierś zaoceklanych nowicyusów staje się czer- woną od krwi i puchnie w oczach. Po pewnym czasie nowicyusze wstępują na bok aby odpoczęć, a zbliżają się biczownicy, którzy grzbiet obrabiają pękami łańcuchów. Plecy ich w je- dnej chwili pokrywają się sięciami a po kilku minutach zmieniają się w bezkształtną masę czerwonego mięsa.

Gdy w pochodzie pierwsi z pochodni zbliżą się do bramy wchodowej i wyjdą do innego hanu, aby stamtąd wziąć chorągwie i inne sprzęty do ceremonii, wówczas ci co po- zostają na dziedzińcu, pokrzepiają się napo- jem szербetem, rozdawanym kaędemu bez wyjątku.

Czy napój ten zawiera w sobie „ha- szysz“ albo inny środek znieczulający, dotąd nie jest rzeczą rozstrzygniętą. Persowie temu stanowczo przeczą. Po kwadransie muzyka na nowo rozpoczyna żalobne melodie, a w bramie ukazują się chorągwie, pochodnie i miecze. Na przędzie wśród pokrąwionych już biczowników, kroczą biali koń, na któ- rym siedzi mały chłopiec kilkunletni. Chłopiec ten blyszoącym mieczem, który trzyma w ręku zadaje sobie rany na głowie, często na kilka cali długie.

Z ran tych spływa krew strugą po twar- zy i rękach. Ma to widom przypomina cierpienia dzieci chalifa zaprzecanych w nie- wolę.

Trzeci oddział pokutników w takt pi- szczalek uderza raz mieczami o siebie, a za- raz potem szybkim ruchem kaędy rani się w głowę, tak, że krew wytryskująca wnet szaty białe zamienia w purpurowe.

Upadających ze zmęczenia i upływu krwi podtrzymują towarzysze jak można naj- dłużej. W ten sposób pochód okręga dziedzi- niec raz w około, poczem następuje przerwa. Przyjaciele obmywają sobie wzajem rany, in- nym czyni to tłum pobożny. Pokutnicy rów- nież raczą się szербetem i słuchają krytyki widzów o swoim wykonywaniu pokuty. Po dostatecznym wypoczynku straszne widowi- sko rozpoczyna się na nowo. W ogólności trwa ono dwie godziny, a na Europejczyków wywiera bardzo przynębiające i wstrętne wrażenie.

Akademia kobieca.

Przy d 5 czerwca.

Kierowniczki i kierownicy ruchu eman- cypatyjnego we Francyi zajęci są obecnie pro- jektem założenia akademii kobiecej.

Koła literackie sympatyzujące z ruchem, rozważają całkiem poważnie sprawę założe- nia instytutu, złożonego wyłącznie z kobiet, a który możnaby przeciwstawić „Academie française“, owemu zgromadzeniu „nieśmier- telnych“, którego śmiertelne strony oświecili- tak m nieśmiertelnym komizmem Alfonsa Dau- det w swej gryzącej znanej ogólnie satyrze. Plan jest żywo dyskutowany nie tylko przez te z pomiędzy pań, które mają widoki na zajęcie miejsca w przyszłej akademii, ale wo- gółę przez tych wszystkich, którzyby chcieli nadać jakiś wyraz zewnętrzny umysłowemu równouprawnieniu męczyzn i kobiet.

Zresztą pomimo że projekt nosi znamię nowoczesności, nie jest on zupełnie nowym. Jak nas o tem powiadania jeden z listów ma- dame de Maintenon, projekt podobny powstał już w początkach zeszłego stulecia, a miej- scem jego narodzin był salon księżnej Bur- gundy, gdzie wprawdzie nie uprawiano flirtu ale też gdzie się tem głębiej zastanawiano nad rozwartami zagadnieniami z zakresu lo- giki, fizyki, filozofii itd. Przedwczesna śmierć księżnej nie dozwoliła dojrzeć temu projekto- wi, w przeciwnym razie świat posiadałby już od dwóch wieków instytutę, o którą dzisiaj kobiety czynią zabiegi.

W kwestyi ustaw i zadań akademii róż- nią się jeszcze zdania i życzenia. Wszakże jednomyślnie zgodzono się na to, że nowa in- stytucya powinna zewnętrznie stanowić do- kładnie pendant męskiej akademii. Jak wiado- mo, ta ostatnia liczy czterdziestu członków i uprawia wyłącznie język francuzki i litera- turę. Jej najważniejszym dziełem jest wielki słownik.

Prócz tego rozporządza ona pewną ilo- cią nagród za szlachetne czyny. Więc i ko- bieca akademia będzie się składała z czter- dziestu uczestniczek, a te nie zbyt tru- dno znaleźć będzie między paryskimi li- teratkami. Znalazłoby się może i więcej gdy- by nie powna właściwość charakteru francu- zek, która przeszkadza ich ruchowi rozwijać się z należytą szybkością.

Francuzka emancypuje się bardzo ostro- nie i tylko o tyle, o ile pozwalają jej na to panujące w danym okresie pojęcia „dobrego smaku“. Niejedna dlatego tylko nie wyszła w świat za pośrednictwem druku swoich myśli i spostrzeżeń, że boi się uchodzić za „bas bien“. Inne są mniej bojaźliwej natury i nie zważają na przewisko, jakim pre-esa dy- mogę je obdarzył, nie wahają się iść o lepsze ze swymi męskimi współzawodnikami.

W Paryżu literatki i dziennikarki z za- wodu liczą się już na setki. Ze wymienimy tylko parę arystokratycznych dyletantek — kaędy wie, że hrabina Maitel, córka hr. Mira- beau, wydała pod pseudonimem Gyp'a mnó- stwo zabawnych powieści, a niektóre z nich ilustrowała sama w sposób tak dowcipny i o- ryginalny, że śmiało można je postawić obok najlepszych produktów Forain'a i Caran d'Ache'a. Inne panie uprawiają poważniejsze rodzaje literatury. Hrabina Ormaile jest autorką po- czynnej książki o Elżbiecie (madame Elisa- beth), siostrze Ludwika XVI. Margrabina de Blocheville napisała biografię swego ojca, marszałka Davoust. Pani de Segur, wice- hrabina de Pitray, pani de Nanteuil i p. de Witt, z domu Guizot wydały przeszło- dziesiątka dla dzieci, a pani de Harcourt litera- tura francuzka zawięszająca jedno z lepszych dzieł o dsiewicy orleańskiej.

Zjazd stow. katolickich robotniczych.

Otrzymujemy następującą odezwę z pro- bę o zamieszczenie:

Na kongresie towarzysw katolicko-robo- tniczych, odbyłym w sierpniu 1897 w Nowym Sączu, uchwalono zwołać zjazd w r. 1898 do Krakowa. Zarząd związku okręgowego stowa- rzyszeń katolicko-robotniczych w Krakowie stosując się do powyższej uchwały, zwołuje niniejszym drugi zjazd. Sprawy towarzystw robotniczych i rzemieślniczych w całej Galicyi wymagają porozumienia i zastanowienia się nad dalszą działalnością, ażeby ona roz- wijała się w jednym, ściśle oznaczonym kie- runku, abyśmy byli świadomi sił naszych i środków wiodących do celu. Zarząd okręgo- wy krakowski urządza przeto wioś towar- zystw pokrewnych, uważa za najodpowie- dniejszą do tego ohwile obchód jubileuszu Mickiewiczowskiego w Krakowie, t. j. ostatni tydzień czerwca roku bieżącego. Zarząd okrę- gowy krakowski uprasza wszystkie stowarzy- szenia o wysłanie swych delegatów, i zachę- cając swych członków, aby jak najliczniej przybyli. Kwatery będą już gotowe na cały czas pobytu, od 25 czerwca. Komitet urzą- dzający wiec, uprasza zarazem szanowne pre- zydy towarzystw o wypełnienie arkusza z za- pytaniami do nich wysłanemi i o zwrot tych arkuszy najdalej do dnia 20 czerwca. Drugi arkusz, w wykazem statystycznym doręczy delegaci sekretarzowi związku. Przy- jeżdżający delegaci i członkowie zechcą mieć odznaki swych towarzystw i legitymacyę pi- semną od swego prezydium, że jadą na wiec. Legitymacyę tę w kancelaryi zjazdu wymienia się na kartę udziału w wiecu. Przyjeżdżającym do godziny 6 rano w ponie- dzialek (dnia 27 czerwca) zapewniony jest u- dział w obchodzie Mickiewiczowskim. Adres dla korespondencyi do dnia 25 b. m. wła- cznie: Feliks Walery Piasecki, sekretarz Związku okręgowego, Kraków, ulica Karme- licka 21. Adres kancelaryi wiecowej od d. 26 b. m. rano do 30 b. m. wlocznie: Kraków hotel Kleina Czynnosiści ściśle wiecowe rozpo- czną się 28 b. m. t. j. we wtorek popołudniu. Po zwróceniu arkusza wysłanego z za- pyta- niem, program szczegółowy będzie zakomu- nikowany wszystkim stowarzyszeniom. Po- krewnie towarzystwo, które nie odebrało za- prośzenia, zechce przysłać swój adres.

Kraków, dnia 4 czerwca.

Za zarząd okręgowy stowarzyszeń kato- licko-robotniczych w Krakowie:

Feliks Walery Piasecki, Antoni Stróżyński, sekretarz, prezes.

KRONIKA.

Łubie dnia 11 Czerwca.

Zapiski osobiste. Jenerał zgromadzenia OO. Zmartwychwstańców o. Smolkowski bawi w Łubowie.

Mianowania. Dyrektora loteryjna wiedeń- ska zamianowała asystenta urzędu loteryjnego lwowskiego Wilhelma Fotikę oficyałem urzędu loteryjnego insbuckiego.

Wiadomości dycecyalne. Archidyecezya lwowska obrz. lac. ks. Jan Piskorski, proboszcz w Prusaoh i dziekan zamiejski z okazji jubileuszu swego kapłańskiego otrzymał god- ność honorowego rady i asesora Konsystorza Metropolitalnego. Zmarł ks. Mikołaj Bialkowski, proboszcz w Kopyczyńcach. Dycecyja przemyska. Administratorem excurrando osie- roonej parafii w Lubatowy zamianowany ks. Józef Sliwa, proboszcz w Królicu. Konkurs na probostwo w Lubatowy i Przeworsku o-

głoszono z terminem do 15 lipca br. Patro- nat nad probostwem w Przeworsku otrzy- mał Andrzej ksiądz Lubomirski, ordynat przeworski. Prezentę na opróżnione probostwo w Michałowie otrzymał ks. Michał Wolezański administrator tamtejszy.

Ślub. W sobotę 11 bm. pobłogosławił ks. Jan Chęciński w kościele OO. Bernardynów związek ślubny między p. Zygmuntem Tyszkowskim, adjukiem sądownym w Gródku a panną Zofią Bałabanową, córką emerytowa- nika starszego rady skarbowego i b. naczel- nika lwowskiego urzędu wymiaru należytości p. Józefa i Julii z Danikowskich Bałabanów. Orszak ślubny, złożony z około 50 osób, sta- nowiła wyłącznie rodzina państwa młodych. Pannę młodą do ołtarza prowadzili p. Bolesław Dunikowski i p. Henryk Tyszkowski — pana młodszego siostra cioteczna panna Kowal- ska i siostrzenica panny młodej panna Hele- na Halska.

Ze sfer prawniczych. Syndykem fundacyi skarbowskiej został w miejsce adw. dr. Semilskiego, który zrezygnował — adw. dr. Aug. Łosiński.

Wodociąg w Lwowie. Radzie miejskiej lwowskiej przedstawił na wczorajszym posie- dzeniu p. Machan wnioski komisyi, która na podstawie badań hydrotechnika Smrekera zaproponowała w sprawie budowy wodocią- gów we Lwowie: 1) rada zatwierdza przed- wstępny projekt, 2) poleca p. Smrekerowi opracować go w szeregach, 3) zatwierdza umowy zawarte imieniem gminy przez dra Tabaczyńskiego o kupno przeszło 30 morgów gruntu w Woli Dobroszańkiej za 7.675 zł. pod budowę gmachu wodociągowego i upo- ważnia komisyę wodociągową do dalszych czynności w tej mierze i do wykupna innych gruntów potrzebnych pod wodociąg i 4) poru- cza komisyi wszystkie dalsze czynności w sprawie wodociągów.

Zanim się rozpoczęła dyskusya dr. Ma- łachowski oświadczył, iż poczuwa się do oba- wiązku złożenia podziękia drowi Tabaczyń- skiemu za bezinteresowne przeprowadzenie czynności prawnych, koniecznych do wykupa- nia gruntów wolskich, a ekspertom pp. Sikor- skiemu i Łomnickiemu za ich pracę podczas przedwstępnych badań. Wniósł, aby wszyst- kim trzem wyrazić uznanie i zapisać to do protokołu. Rada oklaskami wyraziła swą zgę- dę na wniosek prezidenta.

W dyskusyi dr. Piasek przypomniał, iż przed kilku laty zle urządzone wodociągi wy- wołały w Hamburgu epidemiczne choroby, dalej wyraził wątpliwość, czy obłożenie ilo- ści potrzebnej dla Lwowa wody na 100 lit- rów na dobę i głowę nie jest za niskie i zauważył, że właściwie wszystkie inne wni- oski komisyi mieszczą się w samym trzecim wniosku. P. Tyniecki dowodził, że epidemij hamburskich przed kilku laty nie spowodzi- łał wladwie urządzenie wodociągów, lecz za- nieczyszczenie wody tam, skąd ją wodociągi czerpały.

Br. Goskowski wyraził swą zgę dę na wnioski komisyi, zauważył jednak zupełnie słusznie, iż sprowadzanie p. Smrekera, które- go zresztą sławę zanadto we Lwowie przece- niono i co kosztowało aż 17 000 zł. na to ty- loko aby się dowiedzieć, że woda w okolicy Mszaży jest dobrą — nie było znakomitym pomysłem. Inżynier Małanka dowiódł tej sa- mej prawdy jeszcze na pięć lat przed Smre- kerem.

P. Głębicki przypomniał, że wedle pro- jektu wodociągi będą mogły dostarczać na- wet 250 litrów na dobę i głowę.

P. Pawlewski ostro zganił sprawozdanie z poszukiwań wody. Zamiast zacząć od okolic bliższych Lwowowi, a przez Zydaczów dojść pod Skole, oznaczono odwrotnie wyda- jąc niepotrzebnie wiele pieniędzy. Niektóre urzędy sprawozdania są niejasne, a nawet i obliczenia matematyczne możnaby kwestyono- wać. P. Pawlewski również jak p. Goskowski stwierdził, że magistrat lwowski, aby o- trzymał takie rezultaty, do jakich obecnie doszedł p. Smreker, mógł bardzo wygodnie poprzestać na naszych galicyjskich lwowskich inżynierach, a przytem uniknąłoby się i tej dotkliwej nieprzyjemności, że p. Smreker przemawia w swoim sprawozdaniu po nie- miecku, a zatem językiem dla wielu nie zrozumiałym.

P. Maryański wniósł, aby miasto wysta- rało się o koncesyę na przedsiębiorstwo wod- ne, a tym sposobem uzyska prawo ekspor- tywowanie tych gruntów pod wodociąg; któ- rych nie będzie mogło nabyć dobrowolnym kontraktem.

Rada uchwaliła wnioski komisyi i wni- osk dra Maryańskiego.

Pogrzeb śp. Wiktora Rudnickiego, kapi- tana 86 pp. odbył się wczoraj po południu wśród zwykłych ceremonii wojskowych. — Śmierć tego ofowika, cieszącego się naj- wyższą sympatją wszystkich, wywołała tem- węższe wrażenie, że nikt nie może znaleźć jakiegokolwiek powodu tak tragicznego koń- ca. Był to bowiem człowiek, który tak pod względem życia rodzinnego, jak stosunków materyalnych i służbowych żył w najszcze- śliwszych warunkach. Że na to i poczucie polskie było serce! Spokój jego popiołom!

Orkiestra szkół iu. św. Anny złożona z dwudziestu uczniów produkowała się wczor- raj na instrumentach dętych pod batutą p. Emila Lewickiego na dziedzińcu ratuszowym przed prezydentem miasta i wieli członkami rady miejskiej, którzy młotem muzykantom i ich nauczycielowi nie szczędzili szczerego uznania za grę czystą i pełną werwy. Produ- kcyje te były rodzajem podziękia dla rady miejskiej, która orkiestrze studenckiej wy- płaciła niedawno jak oocznie subwenyę. Za nią sprawiono chłopcom nowe zgrabne mundurki i etnie. Prezydent miasta i człon- kowie rady szczerze uznaniem wyrazili p. Le- wickiemu za gorliwą i umiejętną pracę nad rozwojem orkiestry.

Zasiłki z fundacyi Towarneckiego. Na wniosek kuratorji fundacyi stypendyjn j dra Jana Towarneckiego, przyznał wydział krajo- wy z zasobów tej fundacyi na cele dobro- czynne i naukowe przeznaczonej, następują- ce jednorazowe zasiłki: tow. „Sokół“ w Rze- szowie 50 zł.; komitetowi I. kraj. kolonii le- zycznej w Rymanowie 100 zł.; tow. bratniej pomocy słuchaczy politechniki we Lwowie 250 zł.; tow. przyjaciół dzieci w Rzeszowie 25 zł.; tow. kółek rolniczych we Lwowie 700

zł.; szkole więźniów przy sądzie obw. w Rze- szowie 25 zł.; Józefowi Świątkowskiemu, słuch. IV r. wydz. medycy. we Lwowie 20 zł.; Pa- włowi Pola, słuchaczowi 3 r. praw we Lwo- wie 20 zł.; Kazimierzowi Jaworskiemu, z 3 r. praw we Lwowie 20 zł.; Józefowi Kostrzew- skiemu, z 2 r. praw we Lwowie 20 zł.; Stan. Kachnikiewiczowi z 2 r. praw we Lwowie 30 zł.; Kaz. Wróblewskiemu z 4 r. filozofii we Lwowie 30 zł.; Fran. Guzikiewiczowi, słuch. politechniki we Lwowie 25 zł.; Woj. Butamo- wi, słuch. pol. we Lwowie 30 zł.; Al. Tygano- wi, słuch. polit. we Lwowie 20 zł.; Adolofowi Hankemu, słuch. polit. we Lwowie 20 zł.; Walentemu Rajcy, słuch. polit. we Lwowie 25 zł.; Kar. Zahajkiewiczowi, słuch. polit. we Lwowie 25 zł.; Jak. Wasilewskiemu, słuch. polit. we Lwowie 25 zł.; Ant. Baliickiemu, uczniowi gimn. św. Anny w Krakowie 30 zł.; Annie Kulpa, uczennicy szkoły im. Elżbiety we Lwowie 20 zł.; Bron. Dabyniakowi, uc- zniowi gimn. Franciszka Józefa we Lwowie 20 zł.; Ign. Królówi, słuch. filozofii w Krako- wie 30 zł.; Janowi Polochajow, słuch. medyc- yny we Lwowie 20 zł.; Adamowi Kobylskie- mu, uczniowi gimn. im. Staszica we Lwo- wie 30 zł.; Zofii Gizińskiej, uczennicy szkoły wydz. św. Anny we Lwowie 20 zł.; Emilji Schecher, uczennicy szkoły lud. im. Staszica we Lwowie 25 zł.; Czesławowi Zielińskiemu, uczniowi gimn. w Sanoku 30 zł.; Janowi Smagale, uczniowi gimn. w Rzeszowie 50 zł.; Janowi Łuskiemu, uczniowi gimn. w Rzeszowie 20 zł.; Stefanowi Szewerze, uczniowi gimn. w Lwowie 20 zł.; Maryi Kosowskiej uczen. szkoły wydz. im. Elżbiety we Lwowie 30 zł.; Emilowi Szumskiemu, uczniowi gimn. w Lwowie 20 zł.; Maryi Żurowskiej, uczen. szkoły wydz. św. Anny we Lwowie 20 zł.; Julianowi Harmowi, uczniowi gimn. w Rzeszowie 25 zł.; Eug. Doermann, uczniowi szkoły wydz. PP. Benedyk- tnek we Lwowie 30 zł.; Tomaszowi Daszyń- skiemu, uczniowi gimn. w Boleszowie 30 zł.; St. Towarnickiemu, dyetlar. w kraj. biurze kolej. we Lwowie, na złożenie egz. rachun- kowego 60 zł.

Z Koła polskiego. W uzupełnienia do- niesień telegraficznych pomieszczyliśmy dziś jeszcze protokół z obrad Koła polskiego, o ile takowe nie dotyczyły sytuacji politycznej.

P. dr. Władysław Dulęba przedłożył petycyę prowizorycznych woźnych pocztowych o polepszenie doli; odstąpiono ją człon- kom komisyi budżetowej.

Pp. Włodzimierz Gniewosz i Wi- ktor przedkładają petycyę Wydziału powiatowego sanockiego o założenie gimnazjum w Krośnie; odstąpiono komisyi budżetowej.

P. Chrzanowski przedkładają petycyę o wydanie ustawy, regulującej opłaty za pod- wody dla wojska.

W sprawie tej p. Bilński przedkłada sprawozdanie komisyi w sprawie podwód wojskowych. Ministerstwo wojny wypracowa- ło projekt ustawy, podwyższającej wynagro- dzenie za podwoje, lecz ministerstwo obrony krajowej nie zgodziło się na ten projekt z powodu, że najwięcej podwój potrzebne wojsko na Węgrzech, więc podwyższenie wynagrodzenia wyszłoby na korzyść Węgier. Wobec tego austriacki minister obrony kra- jowej wypracował projekt inny, na zasadzie którego rząd austriacki wypłacił będzie mi- nisterstwu wojny różnicę za wyższe wynag- rodzenia za podwoje w Austrii.

P. Roszkowski przedkłada petycyę wydziału powiatowego w Rudnikach o regu- lację Dniestru oraz petycyę szewców z Sam- bora i Drohobycza.

P. Lewicki przedkłada taką samą pe- tycyę o Dniestr. Zwraca uwagę na doniosłość tej regulacyi; dodaje, że sprawa Dniestru za- lega obecnie w ministerstwie skarbu. Koło odstępuje tę sprawę p. Lewickiemu do refera- tu w komisji budżetowej.

P. Rojowski przedstawia petycyę Rad powiatowych w Kaluszu, Dolnie i Strypy, aby refakcyje kolejowe na przewz kukurud- zy dla dotkniętych głodem okolic działały wstecz także na transporty, przed marcem 1898 r. sprowadzone — a Eugeniusz Abra- hamowicz taką samą petycyę rady powiat- owej w Strypy.

Minister Jędrzejowicz wyjaśnia, że już w tej sprawie interweniował, lecz nad- mienia, że rzecz jest trudna, gdyż niełatwym jest rozliczenie za transporty zapłacone.

P. Struszkiewicz wyjaśnia, iż spra- wa zajęła się lwowski Towarzystwo gos- podarskie. Policozenie refakcyi wstecz jest możliwe tylko w kaędym wypadku ad hoc — i musi być wniesione wprost do ministerstwa handlu.

P. Rojowski uważa się na niesłychanie drogie transporty soli z Wieliczki do Ka- łusza.

P. Rutowski przedkłada petycyę pro- wizorycznych robotników salinarnych w Bo- chni. P. Bilński za swego ministerstwa roz- poznał już reformę i zrobił wiele dla emery- tów robotników salinarnych. P. Rutowski prosi o prowadzenie dalszej akcyi dla tych biednych a zastąpionych robotników.

P. Bilński wyjaśnia rzecz. Przysto- sowa, że w budżecie na rok 1899 będzie już wstawiona odpowiednia kwota.

P. Potoczek uzala się, że inspektorc- wie podatkowi wymierzają podatek osobisto- dochodowy wlościanom, którzy mają po 18 morgów.

P. Abrahamowicz Dawid wykazuje bezprawność tego. Przypomina protokołowane oświadczenie Plenera, że od właścicieli grun- tów, którzy opłacają mały podatek grunto- wy, nie jest wymagany podatek osobisto- dochodowy.

Minister Jędrzejowicz prosi o prze- słanie mu aktów w tej sprawie.

P. Potoczek przedstawia wypadek wy- zyskiwania wlościan przy parocelacyi więk- szych obdłużonych majątków, wskutek czego wlościanie zapłacili cenę kupna, a nie otrzy- mali posiadania gruntu. Zdarzyło się to w Witkowcach, powiat Nowy Sącz.

Po przemówieniu pp. Milewskiego i Rutowskiego, odstąpiono rzecz komisyi, złożonej z pp. Madeyskiego, Weigla, Engeniu- sza Abrahamowicza.

P. Struszkiewicz przedkłada sprawa- zowanie za składek. — Koło złożyło 1512 zł. na cele dobroczynne. Rozdzielono te su- mę, jak następuje: 400 złr. na Bibliotece pol- ską, 350 złr. na Przytulisko, 250 złr. na Ogni-

oko, 100 złr. na pamiątkowe nabożeństwo Sobieskiego na Kahlenbergu, 362 złr. na loteryę na fundusz kościoła polskiego. Na tem posiedzeniu zakończono.

Drugi zjazd łowicki. Za inicjatywę wydziału galicyjskiego towarzystwa łowickiego zwołany został na 1 lipca drugi zjazd myśliwych z całej Galicyi. W roku zeszłym był zjazd pierwszy, a obrady jego dla gospodarki łowickiej w kraju wielką miały wagę. Obrady drugiego zjazdu będą również bardzo ważne i ożywione, tembardziej, że na porządku dziennym jego zamieszczono sprawę nowej ustawy łowickiej. Uchwały wiecej w tej sprawie będą następnie służyły wydziałowi tow. łowickiego za substrat do wniesienia memoriału do wydziału krajowego i sejmu o zmianę niektórych postanowień ustawy. Sprawa ta niezawodnie osiągnie długi szereg naszych myśliwych do Lwowa. Wydział towarzystwa łowickiego zaprasza na zjazd wszystkich łowców z kraju bez względu na to, czy są członkami towarzystwa czy nie. Po południu na strzelnicę miejską nastąpi premiowe strzelanie uczestników zjazdu. Dla najlepszych strzelców przeznaczono kilkanaście przeszyciowych nagród. Program zjazdu następujący: O godz. 11 rano dnia 1 lipca obrady zjazdu w sali dyrektory domeni i lasów na ul. Kopernika 1. 20 — popołudniu zaś o godz. 1/2 4 premiowe strzelanie na strzelnicę wojskowej.

Walec zgromadzenie Towarz. miłosierdzia pod godłem „Opatrności” odbyło się w piątek popołudniu. Po przyjęciu sprawozdania zarząd za rok ubiegły, wybrano wydział, w skład którego weszli: Badenowa hr. Marya jako przewodnicząca, Biernacka Helena, Ceypek Edmund, Des Leges Arnold, Drexler Ignacy, dr. Ekielski Józef, dr. Gorecki Tadeusz, ks. Gorazdowski Zygmunt, Hawryszkiewicz Sylw., Lubomirska Andrzejowa, Lubomirski Andrzej, ks. dr. Lenkiewicz Zygmunt, Lewakowski Aleksander (jako sekretarz), Lewakowska Eugenia, Lewicki Bolesław, ks. dr. Lewicki Rudolf, dr. Łoziński August, Małachowska Marcelina, Marchwicka Augusta, Ostrowski Bolesław, dr. Sawicki Stella Jan, Schayerowa Marya, Stokowski Apolinary, Werner Leontyna, Wiczowska Marya.

Jan Szczepek, jak wiadomo, został niedawno powołany do służby wojskowej, która miałaby się rozpocząć w jesieni, ponieważ stracił przywilej, uwalniający go przedtem od tego obowiązku — z chwilą, gdy przestał być nauczycielem ludowym. Jedną kowół władze decydujące w Wiedniu nie mogły sobie wyobrazić wykalający teleostropki w mundurze rekruta. Wobec tego poszukano takiego paragrafu, któryby Szczepeka przeznaczył do wojska uwalniając go. Znalezione go — jak czytamy w *N. Fr. Presse*. Mianowicie, sławny wynalazca pozostał nadal nauczycielem ludowym o tyle, że co dwa miesiące odwiedzi swoją szkołę i będzie w niej pełnił obowiązki nauczyciela przez jedno przedpołudnie, jedynie na to, żeby od władzy szkolnej otrzymać poświadczenie, które go z roku na rok będzie ciągle jako nauczyciela, uwalniało od służby wojskowej. W tych dniach właśnie odbył Szczepek pierwszą wyprawę do swej szkoły. Przybył z Wiednia do Krakowa, skąd wspaniałym powozem, napelnionym owocami, cukrami i lakociami, pojechał do Krowodrzy. Tam naturalnie przyjęto go bardzo uroczysto, ale p. nauczyciel zupełnie serwo postanowił spełnić swój obowiązek. Zamiast jednak uczyć dzieci pisać i czytać, przez kilka godzin w sposób możliwie najprzystępniejszy, wykladał im w szkole tajemnice swoich wynalazków, przyczem wyjaśnił również także zasady telefonu, a przywiózł z sobą umyślnie przenośny aparat. Naturalnie, robił częste pauzy, w których obdarzał dzieci lakociami. Następnie odebrał Szczepek od swego przełożonego świadectwo, iż spełnił obowiązki nauczyciela ludowego w Krowodrzy i udał się z powrotem do Wiednia na dwumiesięczny urlop, przyrzekając solennie przyjechać znowu po dwa miesiące. Łatwo sobie wyobrazić, jaki entuzjazm wywołała na wsi wizyta tak niezwykle nauczyciela, którego żegnano z zapamiętaniem, owacyjnie wolał: „Do widzenia za dwa miesiące!”

O zajeżdżach w okolicy Skawiny i wsi Lusiny telegrafują z Krakowa, iż robotnicy pozbawieni zatrudnienia, napadają karczmy i rabują o im w ręce wpadnie. Z powodu, że bandamerya okazała się za słabą, wysłano tam dragonów.

W Stanisławowie obchodziła młodzież 50 rocznicę r. 1848 zebrał się na cmentarzu, gdzie na grobie śp. Szczepeka Hosiowski, zabitego w r. 1848 bagnatami żołnierzy, gdy na czele szedł urządził kocią muzykę i przytoczył do grobu. Na onegdajszym obchodzie prócz akad. W. przemawiał także b. burmistrz Kamiński. Złożeniem wieńca na grobie śp. Hosiowskiego i odpiewaniem pieśni patriotycznych obchód zakończono.

Z Podczaszka (koło Buczacza) piszą nam: D. 8 bm. odbyła się u nas za staraniem prof. L. Miłyka wielka uroczystość ludowa ku uczczeniu A. Mickiewicza w setną rocznicę jego urodzin. Wrażenie tej uroczystości było nadzwyczaj budujące; wzięli bowiem w niej udział nie tylko sami właściciele, ale także szlachta okoliczna i mieszczanie. Nastąpiło formalne zbratanie się wszystkich warstw naszego społeczeństwa ze sobą. Nikt nie pamięta podobnej uroczystości w tych stronach.

Orkan, który onegdaj szalał nad Zagrzebkiem, połączony z oberwaniami się obmury, wyrządził obrzydliwe szkody.

W Terespolu, jak donoszą z Warszawy, wybuchł pożar, który większą część miasta obrócił w pył.

O rezultacie loteryi fantowej na budowę cerkwi w Krupcu można dowiedzieć się w urzędach dziekańskich i w wydziałach powiatowych.

Sztuki piękne.

Teatr. Szeński w komedji „Wieczór trzech króli”, zaliczając, jak oczekiwaliśmy, w tropie krakowskiej doskonałości wykonawców. Tak całość, jak i najdrobniejsze szczegóły sły nadzwyczaj ładnie wywołują w audytorjum odpowiednie wrażenia. Pani Szmarskówna w roli Violi grała bardzo pięknie, panna Pomianowska jako Oliwia była również zupełnie poprawną, przyozdobiona bardzo pięknie. Wyborne typy komiczne stworzyli pp. Solski, Kamiński, Roman, Przybyłowski i Popławski, toż samo na uznanie zasługują gra pp. Sliwickiego i Mielwskiego. Teatr był pełny, co dowodem, że przy grze dobrej nawet stary Szekspir w pogodny dzień w czerwcu z łola wzbudził zainteresowanie.

Wiedeń d. 11 czerwca.

Socjalistyczna Arbeiter Zeitung wywozi, że niesłusznie rzucano się wnieć na obstrukcyję za niedojściem ugody austro-węgierskiej, bo choćby obstrukcyi nie było, parlament austriacki nie mógłby uchwalić ugodyowych przedłożenia rządowych, które są wprost nie do przyjęcia. Pismo to omawiając sprawę projektowanego zakończenia dyskusyi językowej, powiada, że jeśli hr. Thunowi nie uda się rokowań z klubami doprowadzić do tego, aby komisya językowa została wybrana, powinno nastąpić przesilenie gabinetowe i hr. Thun podać się do dymisyi.

Praga d. 11 czerwca.

Narodni Listy stwierdzają, że na Kole polskiem jedynie tylko Madeyski i Rutowski przemawiali za zbliżeniem się do Niemców, na co im dał świetną odprawę p. Biliński.

Wiedeń d. 11 czerwca.

(t) Mogę zapewnić, iż łączność wewnętrzna stronnictwa prawicy już dawno nie była tak silną, jak obecnie. Ostatnie mowy Wolfa, Tuerka i Schönerera, objawiające zupełnie bezogrodki dążności antianstryjskie, antydynastyczne i antikatolickie, otrzęśliły w zupełności Dipanęgo i jego stronnictwo. Odbywają się ustawicznie żywe z nim konferencye wybitnych posłów z innych stronnictw prawicy — głównie zaś członków Koła polskiego i jest wszelka nadzieja, iż zepsuta cokolwiek chwilowo terroryzmem Wolfa solidarność prawicy, znowu się sklei.

A przebywszy ogólną próbę zawiruchoy wojennej, zapewne okaże się teraz trwałszą i silniejszą, niż była dawniej.

Dzienniki tutejsze, a w pierwszym linii *Neue Fr. Presse* szczególnie podkreślają w komunikacie Koła polskiego ustęp, w którym zaznaczono gotowość jego do popierania usiłowań „ministerstwa hr. Thuna”, zdających o załatwienia sporów cesko-niemieckich i do przywrócenia normalnych stosunków w parlamencie. Nie jest to bez kozery. Opozycyjne bowiem dzienniki dużo pisały w ostatnich czasach o bliskim ustąpieniu hr. Thuna, a zastąpieniu go Chlumetzkyim lub ks. Janem Liechtensteinem, o miało poiągnąć za sobą jakieś nowe kombinacye przynajmniej stronnictw parlamentarnych — kombinacye, w których Koło polskiem miało przyspaść nie bardzo zaszczytną rolę czynnika, popierającego każdy rząd — *der für jede Regierung su haben ist...*

Skoro jednak Koło polskie oświadcza, że pozostaje wiernym prawicy, ale zarazem, że będzie popierało usiłowania pacyfikacyjne ministerium hr. Thuna to widocznie Koło zostało tem, czem było, nie zmieniło ani kierunku swojej polityki, ani tem bardziej charakteru swojego, lecz zasady okoliczności, które gabinet hr. Thuna, wobec stronnictwa parlamentarnych trzymający się dotąd zdaleka w rezerwie, ku prawicy zbliżył.

Nie mam powodu przeczyć, że domysły te *Neue Fr. Presse* są uzasadnione.

W przyszłym tygodniu objawi się, jak się spodziewać należy, czynnie przywrócona na nowo solidarność stronnictw prawicy.

W ogólności toczą się teraz ważne bar dao narady i rokowania, które — także w myśl intencji Koła polskiego, mają na celu ehoć jakie takie utrzymanie normalnych stosunków konstytucyjnych, ażeby państwo nie potrzebowoło być narażonem na nieograniczone panowanie § 14-go konstytucyi, który dopuszcza rządy pozaparlamentarne.

Będzie to zależało od wyniku tych rokowań, czy we wtorek w przyszłym tygodniu będzie posiedzenie Izby. Na kiedykolwiek jednak będzie naznaczone posiedzenie Izby, wszyscy posłowie mają obowiązek jawić się na niem w jak najliczniejszym komplecie, bez osobnych we wań. Chwila jest bardzo ważna!

Ostatnie wiadomości.

Komisya wykonawcza centralnego komitetu wyborczego dla Galicyi wschodniej odbyła w sobotę posiedzenie. Przewodniczył Stanisław hr. Stadnicki, a w obradach wzięli udział: pp. Stan. Gniewosz, Tad. Romanowicz, Tad. Skałkowski i dr. Aleksander Vogel. Przyjęto do wiadomości sprawozdanie ze zjazdu reprezentantów komitetów powiatowych, odbytego 6 bm. w Sanoku i wobec tego, że zaproponowani kandydaci oświadczyli stanowczo i nieodwołalnie, iż o mandat ten ubiegać się nie chcą, — postanowiono tym razem na kurję V okręgu sanockiego nie stawiać żadnej kandydatury. Zarazem uchwalono w sprawie tej wydać komunikat, przedstawiający prawdziwy stan rzeczy, a mianowicie, iż fakt niepostawienia kandydata centralnego komitetu nie nastąpił ani z winy tegoż komitetu, ani z winy komitetów powiatowych — ale dlatego, iż obywatelstwo poważne i wpływowe wolało usunąć się tym razem od wrzacej tam namiętej walki wyborczej między dwoma stronnictwami ludowymi, aniżeli udziałem swym jeszcze bardziej zaostrzać istniejące w tych powiatach antagonizmy społeczne. Komunikat odnośny rozesłany zostanie redakcyom dzienników w poniedziałek.

Stwierdzono na tem posiedzeniu zarazem, że nieprawdziwym było doniesienie jednego z pism, jakoby do śp. Feliksa Gniewosza wysłano zaproszenie na zjazd do Sanoka na 6 bm., a zapomniano zaprosić prezesa Rady pow. sanockiej p. Truskolaskiego.

Rada państwa.

(Telegramy i telefonematy.)

Sytuacya.

Wiedeń d. 11 czerwca.

Komunikat Koła polskiego został uchwalony — wbrew twierdzeniom niektórych pism — nie po dyskusyi między równymi sobie liczbą stronnictwami w łonie Koła, lecz po rozprawie, w której koalicyi Polaków z Niemcami bronił jeden jedyny tylko poseł przeciw wszystkim. *Narodni Listy* z tego powodu tem większą wyrażają radość z uchwały Polaków, których nazywają podporą Słowian w Austrii.

Wiedeń d. 11 czerwca.

Neue Fr. Presse widzi w komunikacie Koła polskiego dowód, że sesya parlamentarna już rychło się zakończy i że Polacy wyraźnie oświadczyli, iż czynią, co rząd zobowiązuje.

Fremdenblatt uważa komunikat Koła za rezolucyę ważną i mającą dla przyszłego rozwoju stosunków parlamentarnych wielkie znaczenie i zapowiada, że inne stronnictwa wystąpią także w manifestacyam.

Wiedeń d. 11 czerwca.

Zapowiedziane na niedziele, 12 bm. zebranie wiernokonstytucyjnej wielkiej własności zostało odrozone na lipiec.

Wiedeń d. 11 czerwca.

Wiadomo, że obecne trudności parlamentarne polegają głównie na tem, w jaki sposób uprzątnąć się z wnioskami w sprawie językowej i dokonać wreszcie wyboru komisyi językowej. W sprawie tej wniesiono obok zwykłych, 10 nagłych wniosków. Wnioski te podzielili można na 3 grupy. Jedne domagają się wprost natychmiastowego usunięcia rozporządzeń językowych, a wychodzą z łona niemieckich radykałów narodowych. Druga grupa wniosków domaga się zniesienia rozporządzeń oraz wyboru komisyi językowej i pochodzi od stronnictwa niemieckich liberałów. Nareszcie trzecia grupa t. j. wniosek Dipanęgo, a obok niego wniosek socjalistów, domagający się jedynie wyboru komisyi językowej.

Prawica ani może ani chce głosować za wnioskami pierwszej i drugiej grupy.

Dla wniosków pierwszej i drugiej grupy dawałaby się może uzyskać absolutna większość w Izbie, to jednakowoż nie wystarczy, albowiem do prawomocności tego rodzaju uchwał konieczną jest większość 2/3 posłów a prawica względnie Polacy i Czesi do uzyskania tej większości się nie przyznają, albowiem nie mogą używać rządu do natychmiastowego cofnięcia rozporządzeń językowych.

Za trzecią grupą wniosków gotowa prawica naturalnie głosować, coż kiedy lewica nie miała postawiła żądanie, aby głosowanie nad wnioskami nagłymi odbyło się równocześnie nad wszystkimi odrzucił; w ten sposób Niemcy uzyskaliby natychmiastowe cofnięcie rozporządzeń. Prawica natomiast domaga się osobnego głosowania nad każdym poszczególnym wnioskiem.

Lewica oświadczyła dalej rządowi, że gdyby w głosowaniu żaden z wniosków pierwszej i drugiej grupy nie uzyskał większości 2/3 głosów — lewica głosować będzie przeciw wnioskowi trzeciej grupy a tem samem i sprawa wyboru komisyi językowej nie uzyska wy-

maganej większości 2/3 głosów — zasadniczy więc punkt programu rządowego hr. Thuna nie uzyskałby aprobaty parlamentu.

Około tych kwestyj toczą się teraz rokowania.

Wiedeń d. 11 czerwca.

Socjalistyczna Arbeiter Zeitung wywozi, że niesłusznie rzucano się wnieć na obstrukcyję za niedojściem ugody austro-węgierskiej, bo choćby obstrukcyi nie było, parlament austriacki nie mógłby uchwalić ugodyowych przedłożenia rządowych, które są wprost nie do przyjęcia. Pismo to omawiając sprawę projektowanego zakończenia dyskusyi językowej, powiada, że jeśli hr. Thunowi nie uda się rokowań z klubami doprowadzić do tego, aby komisya językowa została wybrana, powinno nastąpić przesilenie gabinetowe i hr. Thun podać się do dymisyi.

Praga d. 11 czerwca.

Narodni Listy stwierdzają, że na Kole polskiem jedynie tylko Madeyski i Rutowski przemawiali za zbliżeniem się do Niemców, na co im dał świetną odprawę p. Biliński.

Wiedeń d. 11 czerwca.

(t) Mogę zapewnić, iż łączność wewnętrzna stronnictwa prawicy już dawno nie była tak silną, jak obecnie. Ostatnie mowy Wolfa, Tuerka i Schönerera, objawiające zupełnie bezogrodki dążności antianstryjskie, antydynastyczne i antikatolickie, otrzęśliły w zupełności Dipanęgo i jego stronnictwo. Odbywają się ustawicznie żywe z nim konferencye wybitnych posłów z innych stronnictw prawicy — głównie zaś członków Koła polskiego i jest wszelka nadzieja, iż zepsuta cokolwiek chwilowo terroryzmem Wolfa solidarność prawicy, znowu się sklei.

A przebywszy ogólną próbę zawiruchoy wojennej, zapewne okaże się teraz trwałszą i silniejszą, niż była dawniej.

Dzienniki tutejsze, a w pierwszym linii *Neue Fr. Presse* szczególnie podkreślają w komunikacie Koła polskiego ustęp, w którym zaznaczono gotowość jego do popierania usiłowań „ministerstwa hr. Thuna”, zdających o załatwienia sporów cesko-niemieckich i do przywrócenia normalnych stosunków w parlamencie. Nie jest to bez kozery. Opozycyjne bowiem dzienniki dużo pisały w ostatnich czasach o bliskim ustąpieniu hr. Thuna, a zastąpieniu go Chlumetzkyim lub ks. Janem Liechtensteinem, o miało poiągnąć za sobą jakieś nowe kombinacye przynajmniej stronnictw parlamentarnych — kombinacye, w których Koło polskiem miało przyspaść nie bardzo zaszczytną rolę czynnika, popierającego każdy rząd — *der für jede Regierung su haben ist...*

Skoro jednak Koło polskie oświadcza, że pozostaje wiernym prawicy, ale zarazem, że będzie popierało usiłowania pacyfikacyjne ministerium hr. Thuna to widocznie Koło zostało tem, czem było, nie zmieniło ani kierunku swojej polityki, ani tem bardziej charakteru swojego, lecz zasady okoliczności, które gabinet hr. Thuna, wobec stronnictwa parlamentarnych trzymający się dotąd zdaleka w rezerwie, ku prawicy zbliżył.

Nie mam powodu przeczyć, że domysły te *Neue Fr. Presse* są uzasadnione.

W przyszłym tygodniu objawi się, jak się spodziewać należy, czynnie przywrócona na nowo solidarność stronnictw prawicy.

W ogólności toczą się teraz ważne bar dao narady i rokowania, które — także w myśl intencji Koła polskiego, mają na celu ehoć jakie takie utrzymanie normalnych stosunków konstytucyjnych, ażeby państwo nie potrzebowoło być narażonem na nieograniczone panowanie § 14-go konstytucyi, który dopuszcza rządy pozaparlamentarne.

Będzie to zależało od wyniku tych rokowań, czy we wtorek w przyszłym tygodniu będzie posiedzenie Izby. Na kiedykolwiek jednak będzie naznaczone posiedzenie Izby, wszyscy posłowie mają obowiązek jawić się na niem w jak najliczniejszym komplecie, bez osobnych we wań. Chwila jest bardzo ważna!

Telegramy i telefonematy

Wiedeń 11 czerwca.

Na wczorajszej radzie kolejowej minister oświadczył, że jak najrychlejsz zaprowadzi trzecią klasę w pociągach pospiesznych.

Wiedeń 11 czerwca.

Cesarz przyjął dziś hr. Banffy'ego na długiej audyencyi.

Prezes gabinetu hr. Thun daje dziś wieczorem bankiet dla członków deputacyi kwotowej.

Austriacka deputacya kwotowa zebrała się przed południem. Obradom jej przewodniczył hrabia Schönborn. Na posiedzeniu byli ministrowie Thun i Kaizl. Wybrano subkomitet z siedmiu członków dla rokowań z węgierskim subkomitetem.

Wiedeń 11 czerwca.

Oba subkomitety deputacyi kwotowych zebrały się dziś przed południem na naradę. Chodzi głównie o porozumienie się w sprawie klucza do obliczenia kwot na wspólne wydatki. Gdyby się zgodzono na sposób obliczania kwot, to porozumienie się co do ich wysokości byłoby łatwiejsze.

Wiedeń 11 czerwca.

Minister kolejnych żelaznych wydał do wszystkich kolejowych dyrekcji ruchy

rozporządzenie, w którym wskazuje, że z powodu wojny hiszpańsko-amerykańskiej należy się w jesieni spodziewać znacniejszego eksportu produktów rolniczych, żeby zatem starały się o powiększenie parku przewozowego. Równocześnie zaprasza minister członków rady kolejowej na konferencyę, która wkrótce odbędzie się pod jego przewodnictwem.

Berlin 11 czerwca.

Tutejsze dzienniki zaprzeczają wiadomości, jakoby Niemcy starały się o nabyć od Hiszpanii stacyi węglowej na morzu Śródziemnem.

Paryż 11 czerwca.

Czwartym wiceprezydentem izby posłów wybrano wczoraj Mesureura.

Londyn 11 czerwca.

W Izbie niższej przeprowadzono ożywiającą debatę polityczną. — Asquith zażądał wyjaśnień co do polityki rządu, a osobliwie wyjaśnień co do znanej mowy Chamberlaina wypowiedzianej w Birminghamu.

Imieniem rządu przemawiał Curzon i rzekł, że w sprawach chińskich zbiera terazniejszy rząd owoce bezczynności poprzednich rządów.

Opozycja nie chce uznać ile rząd obecny zrobił. Otrzymał on od poprzednika w spadku trudną sytuacyę w Afryce zachodniej, dziś zaś weszły tamtejsze sprawy na drogę pokojowego załatwienia. Znaczną część doliny Nilu zdobyto napowrót, a Anglicy znajdują się w drodze do Chartumu.

W Chinach uzyskano nowe koncesye, zabezpieczające Hongkong przeciw możliwym atakom. Zarówno te jak i inne koncesye uzyskano bez wojny, bez wystawienia na szwank przyjaźni Anglii z innymi mocarstwami i bez ujmy dla honoru narodowego. — Ten jeden sukces daje Salisbury'emu tytuł do wdzięczności narodu.

Labouchere rzekł, że widoczną jest rzeczą, iż w gabinecie są zdania podzielone: jedni chcą wojny, a drudzy pokoju. Ponieważ z ław rządowych nie odparto mowy Chamberlaina, przeto przyłącza się mowca do wniosku Dilke'a, ażeby z budżetu ministerstwa spraw zagranicznych skreślono 100 funtów sterlingów.

Harcourt domaga się, aby jasno określono zasady polityki rządowej i zażytuje, które to mocarstwa mogłyby urządzić wspólny zamach na handel angielski. Mowca oświadcza, że zgadza się zupełnie z zapatrywaniem Chamberlaina, iż należy zawrzeć ścisły, trwały sojusz z Stanami Zjednoczonymi. W końcu oświadcza mowca, że zarówno Anglia jak i zagranica chciałyby przeciw wiedzieć, czy Chamberlain przemawiał w imieniu odpowiedzialnego rządu angielskiego, czy też wypowiedział tylko swą osobistą opinie.

Po mowie Harcourta oświadcza Chamberlain, iż gotów jest otwarcie powiedzieć, iż pragnie nastania lepszych stosunków między Anglią i Niemcami. Interesa Anglii w Chinach są o wiele bliższe interesom niemieckim, niż rosyjskim. Mowca apeluje do zdrowego sądu członków Izby, którzy przedtem piastowali urzędy ministrów, ażeby powiedzieli, czy uchodzi czynnie odpowiedzialnym cały gabinet za każde słowo wypowiedziane przez jednego z ministrów.

Przecież za mowy kandydackie, wypowiedziane przez ministra do wyborców, nie odpowiada cały gabinet. Odpowiadam tylko za zasadnicze oświadczenia o naszej polityce — rzekł p. Chamberlain. — Gdyby między mojem oświadczeniem a polityką gabinetu zachodziła jakaś zasadnicza sprzeczność, to wtedy tylko musiałbym z tego wysnuć odpowiednie konsekwencye.

Mojem zdaniem jesteśmy najpotężniejszym narodem na świecie, mimo to jednak nie twierdzę, abyśmy byli wszechmocni. Nie przemawiałem więc ani za sojuszami ani przeciw nim, z wyjątkiem jednego wypadku: Chciałem, aby Anglia porzuciła politykę odosobnienia, bo jeżeli w Chinach potrawa nadal stan obecny, a Anglia będzie bez sprzymierzeńców, w takim razie nie można ręczyć za niezawisłość państwa chińskiego w przyszłości.

Trójprzymierze utrzymało pokój w Europie. Gdyby się udało utworzyć przymierze, z tych samych państw z udziałem Anglii, z pewnością przemawiałbym za tem.

W końcu oświadcza mowca, że nie miał na myśli sojuszu ze Stanami Zjednoczonymi, lecz utrzymanie dobrych stosunków, bo im lepsze one będą, tem lepiej będzie dla obu narodów i dla cywilizacyi.

Po tem oświadczeniu odrzuciła Izba wniosek Dilke'a a obcięcie budżetu ministerstwa spraw zagranicznych o 100 funtów dla wyrażenia w ten sposób nagany rządowi.

Wojna.

Wiedeń 11 czerwca.

Giełdzarze rozpuścili wczoraj pogłoskę, przybyłą z Paryża, że w Madrycie wybuchła rewolucya. Najprawdopodobniej jest to manewr giełdowy.

Londyn 11 czerwca.

*** W** parlamencie oświadczył Balfour, że rząd chętnieby się zgodził na zainicjowanie interwencyi między Hiszpanią a Stanami, gdyby tylko było choć trochę nadziei, że interwencya może mieć powodzenie.

Madryt 11 czerwca.

*** Rezerwowa** flota hiszpańska, złożona z 15 statków, wypłynęwszy w tych dniach z Kadyksu podzieli się na dwie eskadry. Dokąd która z nich podąży nie wiadomo.

Madryt 11 czerwca.

*** Wedle** powszechnej opinii, flota rezerwowa z Kadyksu nie uda się na Filipiny, lecz do Ameryki. Aby tam szukać roztrzygnięcia wojny. Uregulowanie sprawy filipińskiej pozostawia Hiszpania mocarstwom.

Nowy Jork 11 czerwca.

*** Z** Hawany donoszą, że Amerykanie bombardowali wczoraj Punta Batiquieri na wschód od Santiago.

Wiedeń 11 czerwca.

*** Nowy** ambasador hiszpański, który przybywa w tych dniach do Wiednia, ma polecenie wejść w rokowania z gabinetem austriackim w sprawie interwencyi mocarstw.

Madryt 11 czerwca.

*** Z** Kuby donoszą, że wojsko amerykańskie rozpoczęło bombardowanie Santjaga de Cuba i próbowało tam wylądować. Bombardowanie trwało półtora godziny wojsko hiszpańskie przeszkodziło jednak wylądowaniu Amerykanów. Pomimo, że bombardowanie tak długo trwało, nie zrzuciło żadnej szkody.

Nowy Jork 11 czerwca.

*** Telegram** z Waszyngtonu pod datą wczorajszą godz. 7 wieczorem donosi, że okręty transportowe z wojskami, przeznaczonymi na Kubę, znajdują się jeszcze w Tampa.

Madryt 11 czerwca.

*** Kraży** tu pogłoska, że Niemcy zaproponują zwołanie kongresu europejskiego dla zbadania kwestyi wysp Filipińskich. Wczoraj konferował ambasador niemiecki Radowski z ministrem spraw zagranicznych ks. Almadovar del Rio. Konferencya wywołuje tu rozliczne komentarze.

W senacie wyraził Comas życzenie, ażeby kupon od długu zagranicznego Hiszpanii wypłacono pesetami, a więc papierowymi pieniądźmi, a nie złotem. Minister finansów odpowiedział na to, że kredyt narodowy wymaga, ażeby wypełniono ściśle przyjęte zobowiązania i płacono długi w tej formie, w jakiej zostały umówione.

Depesza z Hawany donosi, że przed portem tamtejszym stoją dwie kanonierki amerykańskie i jeden monitor, a przed Sant Jago 20 okrętów, między nimi ośm pancerników.

Wiadomości giełdowe.

Wiedeń d. 11 czerwca. Przed zamknięciem wczorajszej giełdy notowano: Alpiny 161.70, Kredyty węgierskie 408 —, Anglo-banki 1-8 —, Unionbanki 296 —, Losy tureckie 60.80, Staatsbany 360 —, Tytyniowe 133.50, koleje Elbenthal 262.75, Bank dla krajów koronnych 228 —, Bank wiedeński 268.50, Węgierska renta papierowa 99-15, Kredyty ziemskie — —, Kredyty 353-87, Rimamurania 252.50, Rubel papierowy — —.

Bandapasz d. 11 czerwca. Przed zamknięciem wczorajszej giełdy notowano: Kredyty węg. — —, Węg. pożyczka prem. — —, Węgierski bank kredy. 401.50, Węgierski bank eskontowy 261-25, Węgierski bank hipoteczny 252 —, Węgierska renta koronowa 99-25, Rimamurania 252 —.

Wiedeń d. 11 czerwca. (Telegram „Gazety Nar.“) Działaj o godzinie 2 minut 20 w południe notowano na giełdzie wiedeńskiej: kredyty 357 —, węg. rządow. kredyty 401 —, anglo-banki 15

Makadem Księgarni Katolickiej... Wład. Mielkowski... w Krakowie, Rynek 30.

PASTA DO UST PURITAS... Do racjonalnego pielęgnowania ust i zębów... Dr. C. M. FABERA

Piękność jest bogactwem... Piękność jest potęgą... Rosa Schaffer... Crème ravissante... Eau ravissante

DRÓBNE OGŁOSZENIA... po 1 ct. od wyrazu.

WYSTAWA JUBILEUSZOWA... Otwarcie 7. maja. WIEN 1898. Zamknięcie 9. października.

Cacao van Houten... Najlepsze czernidło na świecie!

Herbaty... obniżone-ceny, zbiór majowy - świeża Soucheong

KASY... 100 do 300 zł. miesięcznie... Jednoroczny kurs kapięcko-handlowy

Ostrzeżenie... Nieupoważnione osoby poszukują kupca na dobra Łopatyn

RONCEGNO... najsilniejsze naturalne wody mineralne zawierające arsen i żelazo

Bulion mięsny i z dziczyzny... najprzedniejszy

KOŁOKOLIN... FABRYKA GIPSU... Zamówienia przyjmuje Jan Bromilski, Grand Hotel.

Kąpiele Roncegno... południowy Tyrol, stacja kolei Valisugana

Stare tokajskie wino... jest do nabycia w Dyrekcyi dóbr ks. Ludwika Windisch-Graetzka

Spirytus rafinowany i rum... sprzedaje po cenach umiarkowanych

KONKURS... W krajowej wyższej szkole rolniczej w Dublinach

Szparagi... kilo po 70 ct.

Jubileuszowa loterya wystawy sztuki... 300 000 losów. Wiedeń 1898. 30.000 wygranych.

SANTAL MIDY... Najkompletniej czysty i nieszkodliwy leczy

Do zamiany za majątek lasowy... realność w Przemyslu

Ogłoszenie konkursu... W celu nadania jednego stypendium w rocznej kwocie osmiuset

JAN IHNATOWICZ... we Lwowie ul. Kopernika 3, ul. Halicka 11

Korzystne oboczne zajęcia... dla przyzwyczajonych, czynnych, pilnych ludzi.

Fotografia dla amatorów... Uznane, znakomite przyrządy fotograficzne

MYDŁA LECZNICZE... Mydło białkowe - używa się przeciw wyrazom i plamom

Kotwica... Liniment Gapsici comp.

A. MOLL... w Wiedniu, I. Tuchlauben 9.

J. Friedrich & A. Beacock... Farb, lakierów, pokostów, artykułów technicznych